

Хроніка культурного та мистецького життя Хмельниччини за січень 2020 року

Відповідно до Указу Президента України від 08 листопада 2019 року № 834/2019 «Про відзначення державними нагородами України» з нагоди Всеукраїнського дня працівників культури та майстрів народного мистецтва почесне звання «Заслужений артист України» присвоєно Гжегожевському Владиславу Едуардовичу – викладачеві Шарівської дитячої музичної школи Ярмолинецького району та Гжегожевському Євгену Едуардовичу – начальникові відділу культури Ярмолинецької районної державної адміністрації.

Відповідно до Указу Президента України від 28 листопада 2019 року № 868/2019 «Про відзначення державними нагородами України з нагоди 28-ї річниці підтвердження Всеукраїнським референдумом Акта проголошення незалежності України 1 грудня 1991 року» почесне звання «Народний артист України» присвоєно Власенко Ларисі Кирилівні – артистці драми, провідному майстру сцени Хмельницького обласного академічного музично-драматичного театру імені М. Старицького.

З нагоди відзначення Дня Соборності України, жителі області взяли участь в акції «Збруч – ріка єднання». Відзначити цю визначну історичну подію зібралися разом жителі та керівники Тернопільської і Хмельницької областей, народні депутати України. Біля пам'ятника Незалежності України духовенство з обох областей відслужили молебень. Керівники Тернопільської і Хмельницької обласних державних адміністрацій, голови обласних рад поклали квіти до підніжжя монументу.

27 січня відбулась розширена нарада управління культури, національностей, релігій та туризму Хмельницької облдержадміністрації. До участі в заході долучилися: радник голови облдержадміністрації Оксана Ситницька, начальники структурних підрозділів у сфері культури, головні спеціалісти, що відповідають за питання культурної спадщини, директори обласних установ культури і мистецтва, працівники управління та представники міжнародної компанії BioDry. В ході робочої зустрічі обговорювали теми: визначення зон охорони пам'яток культурної спадщини та пам'яткоохоронні дослідження у Хмельницькій області на сучасному етапі (доповідач Сергій Шпаковський – заступник директора з питань охорони культурної спадщини Хмельницького обласного науково-методичного центру культури і мистецтва), розроблення та виготовлення науково-проектної документації на пам'ятки та об'єкти культурної спадщини (доповідач Василь Фенцур – директор Національного історико-архітектурного заповідника «Кам'янець»), використання сучасних цифрових технологій у сфері охорони культурної спадщини (доповідачі Аліна Баськова – завідувач сектору охорони культурної спадщини і туризму управління культури і туризму Хмельницької міської ради та Ганна Єрондаєва – головний спеціаліст управління культури і туризму Хмельницької міської ради), використання підземних шляхів XVIII-XIX ст. м. Полонне як інструменту туристичного та культурного розвитку громади (доповідач Тетяна Ярославська – начальник відділу культури та туризму виконавчого комітету Полонської міської ради ОТГ), місце парку скульптур у

сучасному українському культурному просторі на прикладі Міжнародного фестивалю дерев'яної скульптури «Ладжинський гай – 2019» у рамках реалізації міні-гранту «Громада своїми руками» (доповідач Інна Березіна – мистецтвознавець, кандидат архітектури, член Національної спілки архітекторів України).

Засновником та керівником Міжнародної компанії BioDry Даніелем Тарабіні, спільно з керівником українського представництва компанії BioDry – Єгором Жученкоу, учасникам наради презентовано швейцарський досвід збереження культурної спадщини, а також унікальної методики вирішення проблеми надмірної вологи у стінах будівель.

30 січня 2020 року на базі Кам'янець-Подільського коледжу культури і мистецтв відбувся професійний інтерактив «Мистецька освіта в контексті впровадження Закону України «Про фахову передвищу освіту: радимося, обговорюємо, розробляємо програму дій», який проводився у рамках консультацій з громадськістю за участю керівників культурно-мистецьких закладів м. Кам'янця-Подільського та Кам'янець-Подільського району. Учасники заходу обговорили актуальні питання розвитку мистецької освіти, основні напрямки удосконалення роботи культурно-мистецьких закладів міста й району в умовах децентралізації та Закону України «Про фахову передвищу освіту». Учасники професійного інтерактиву запропонували:

- запровадити систему моніторингу спеціалізованої початкової та профільної мистецької освіти з метою підвищення її якості;
- започаткувати міську олімпіаду серед учнів мистецьких шкіл;
- активно впроваджувати новаторські методи навчання (музичні, хореографічні, художні, хорові творчі майстерні, студії, павільйони, майстер-класи);
- створити на базі коледжу методичний центр з метою накопичення та обміну педагогічним досвідом, методичними матеріалами, змістовного забезпечення атестації педагогічних працівників.

Бібліотечна справа

3 нагоди відзначення Дня Соборності України у обласних бібліотеках проведено:

ОУНБ: патріотичну зустріч «Моя соборна Україна знову зустрічає день новий». У заході взяли участь: Роман Полюк – борець 8-го окремого полку спеціального призначення Збройних сил України; Сергій Кисельов – медик-волонтер, співзасновник обласного благодійного фонду «Патріоти України»; Валентина Базилук – волонтерка, засновниця громадської організації «Тепло рідних сердець», координаторка громадської організації «Дія» та волонтер Михайло Твердохліб. Під час заходу говорили про найважливіші події в історії України, які безпосередньо вплинули на нашу державу та історичну пам'ять сьогодні, про сучасних Героїв України; демонструвалися відеоматеріали відповідної тематики.

ОБД: патріотичну акцію «Моя Україна. Люблю її. Крапка». Протягом дня читачі – учні 3-х та 4-х класів ліцею № 17, НВК № 10 переглядали фільм «Соборність довжиною в століття», відповідали на запитання вікторини «Це моя

Україна» та взяли участь в інтелектуальній грі «Як добре ти знаєш свою країну?», дізналися історію свята, декламували вірш «Моя Україна. Люблю її. Крапка». Завершилася акція святковим танцем «В ритмі серця». Величезну кількість вражаючих та маловідомих фактів про нашу Батьківщину дізналися і підлітки НВО № 5 під час гри «Це наше і це твоє».

Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека

У Хмельницькій обласній універсальній науковій бібліотеці відбулася презентація рекомендаційного бібліографічного довідника «Календар знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини на 2020 рік», який укладається щорічно з 1966 року фахівцями бібліотеки за участю науковців, краєзнавців, журналістів, просвітян, працівників музейних, архівних, туристичних, навчальних, бібліотечних закладів. Календар на 2020 рік містить 571 знаменну дату в житті області, у т.ч. вперше виявлених 167 дат.

Видання складається з двох частин – хронологічної (за календарем дат) і текстової, де є понад 40 довідок до знаменних дат. Для зручності у використанні та пошуку матеріалів укладено покажчик персоналій та авторів публікацій.

Презентовано біобібліографічний довідник «Члени Національної спілки письменників України: Хмельницька область». Це третє, доповнене та перероблене видання Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки, до якого увійшли 133 персоналії літераторів, які життєво і творчо пов'язані з Хмельниччиною. На захід завітали представники Хмельницької обласної ради, Хмельницької обласної організації Національної спілки письменників України, журналісти, музейники, бібліотекарі публічних, наукових та навчальних закладів.

Протягом місяця відбулися засідання клубу «Успішний дачник – здорова громада» за темами: «Добра вдача – гарна дача!», «Гармонійний город» (до Міжнародного року здоров'я рослин), «На город і в сад – без хімії» (члени клубу на засіданні обговорювали питання отримання екологічного врожаю з невеликих приватних ділянок та дач, підвищення родючості ґрунту за допомогою біологічних препаратів), «Унікальні та корисні речі своїми руками» (учасники клубу принесли на засідання вироби, виготовлені власноруч з непотрібних речей: дизайнерську сумку з ключів від алюмінієвих банок, бурундука зі старої рукавички).

Проведено засідання сімейного клубу толерантності «Разом» для внутрішньопереміщених осіб та розмовного клубу для дівчат «I Am That Girl Khmelnytskyi».

Відбулося засідання клубу з вдосконалення навичок польської мови за сприяння обласного осередку спілки поляків в Україні за темою «Польське повстання 1863 – 1864». Учасники переглянули та обговорили відео від телерадіокомпанії «Поділля-Центр» про події і ситуацію тих часів на теренах нашого краю. Модераторка клубу з вивчення мови Наталя Мазурець провела активну рольову гру «Польська родина».

До Дня Автономної Республіки Крим проведено перегляд-обговорення документального фільму «Боротьба Джамали». Студенти вищих навчальних училищ говорили про історію Криму, обговорювали проблеми життя та складність становища кримськотатарського населення у наш час. Піднімали питання

громадської активності та можливість відстоювати свої права. Модераторами обговорення були: Оксана Банкова – начальник відділу комунікацій та правопросвітництва; Ольга Чорна – начальник відділу організаційної роботи, юридичного забезпечення та розвитку інфраструктури Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги; адвокати Руслана Матушак та Ольга Голдзіцька; Юлія Мазур – регіональний координатор Всеукраїнської ініціативи «Активна громада».

В рамках Всеукраїнського Вікімарафону – 2020, приуроченого 16-річчю української Вікіпедії, 26 січня в бібліотеці розпочато роботу над створенням статей про відомих особистостей краю. У відкритті взяли участь краєзнавець, член Національної спілки краєзнавців України Говорун В.Д., перший заступник Хмельницького відділення Національного олімпійського комітету України Флентін В.В., член Національної спілки письменників України Шевченко В.С. та фахівці Хмельницької ОУНБ. Протягом тижня учасники працювали над наповненням Вікіпедії новими статтями.

30 січня у бібліотеці, в рамках вікізустрічі, підведено підсумки роботи Вікімарафону – 2020 за участю вікіпедистів Сергія Зиська та Сергія Аниськова. Загалом, 15 учасників поповнили Вікіпедію 17 статтями про відомих подолян: художника Олега Бобровського, філолога Петра Вербицького, артистки Лариси Власенко, журналіста Володимира Шевченка, краєзнавця Валентин Говоруна тощо .

До Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту та 75-ї річниці з дня визволення в'язнів з нацистського концтабору Аушвіц (Освенцім) проведено цикл заходів:

- годину пам'яті «Голокост – історична правда». Присутні ознайомлені з сумними подіями Голокосту на Україні. Мовою документів розповідалося про жорстоку репресивну політику окупантів в Україні. Візуальні джерела надали можливість читачам відчутти дух епохи та доторкнутися до проблеми особистісного вибору в часи важких випробувань;

- перегляд та обговорення документального фільму «День пам'яті жертв Голокосту»;

- засідання розмовного клубу «English Speaking Club» з волонтером Корпусу Миру Рендзя Хуан.

Працівники обласних закладів культури взяли участь у мітингу-реквіемі в пам'ять про невинно убієнних євреїв під час трагічних подій 1933 – 1945 років, який відбувся біля Меморіалу пам'яті жертв Голокосту у Хмельницькому. У поминальному заході взяли участь представники управління культури, національностей, релігій та туризму облдержадміністрації, Хмельницького благодійного фонду «Хесед Бешт», члени єврейської громади, небайдужі громадяни та представники ЗМІ. Чоловіки, за єврейською традицією, прочитали кадїш. Усі бажаючі змогли запалити свічку пам'яті.

До 100-річчя з дня народження хмельницького архітектора Гната Чекірди відбулося засідання круглого столу «Гнат Чекірда – визначний архітектор з Поділля». Захід відбувся спільно з Хмельницькою організацією Національної спілки архітекторів України, відділом містобудування та архітектури облдержадміністрації.

В рамках проєкту скайп-спілкування для малозабезпечених громадян надано правові консультації для мешканців сіл Сутківці Ярмолинецького району, Лісові Гринівці Хмельницького району та міста Ізяслав. Слухачі отримали відповіді на запитання про систему нарахування та оплати комунальних послуг; порядок відмови від отримання мінімальних сум аліментів від чоловіків, які не беруть участі у вихованні спільних дітей; порядок зарахування дітей військовослужбовців у дошкільні навчальні заклади; надання молодим спеціалістам одноразової грошової допомоги; переведення керівників закладів загальної середньої освіти та педагогічних працівників, яким виплачується пенсія за віком на строкові контракти. На запитання відповідали: регіональний представник Уповноваженого ВРУ з прав людини в Хмельницькій області Оксана Кізаєва; заступник начальника відділу правопросвітництва та представництва Хмельницького місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Мар'яна Пестун; виконавчий директор ГО «Подільська правова ліга» Анастасія Площинська.

В рамках проєкту Міністерства цифрової трансформації «Дія. Цифрова освіта» у бібліотеці розпочато проведення тренінгових занять для користувачів бібліотеки з отримання базових навичок роботи з ПК та в мережі Інтернет. Виконуючи функцію соціального включення, бібліотека надає усім користувачам незалежно від їх освітнього і культурного рівня, місця в соціальній ієрархії можливість безоплатного доступу до інформації, знань, консультаційну підтримку та інформаційно-бібліотечну допомогу. Користувачів ознайомлено з онлайн-курсами, які доступні на онлайн-платформі «Дія. Цифрова освіта». За час навчань слухачі отримують базові знання, навички та вміння з роботи на ПК та ноутбуках, в основних текстових та поштових редакторах, попрацюють з ділового та особистого листування, читання періодики в електронному форматі, створять особисті електронні кабінети в організаціях, що надають комунальні послуги.

Хмельницька обласна бібліотека для юнацтва

До 85-річчя з дня народження поета Василя Симоненка відбувся цикл заходів:

- вечір «Колосся Симоненкової поезії» для старшокласників ліцею № 17. На заході ліцеїсти ознайомилися з життям та творчістю поета, переглянули відеопрезентацію та книжкову виставку «Витязь української поезії». На вечорі лунали поезії Василя Симоненка, листи поета до коханої, спогади друзів у виконанні учнів та бібліотекарів, які супроводжувались живою фортепіанною музикою, а також звучав живий голос поета у запису;

- година пам'яті «Птах душі Василя Стуса», під час якої звучали вірші поета «Як добре те, що смерті не боюсь я...», «Господи, гніву пречистого», «Терпи, терпи, терпець тебе шліфує» у запису, виконані відомими акторами. З інтересом студенти слухали розповідь бібліотекаря про судові процеси над Стусом, яка посилалася на монументальну працю Вахтанга Кіпіані «Справа Василя Стуса» з фонду бібліотеки, цитувала уривки з віршів та листів, що стали доказами сфабрикованого звинувачення у справі шістдесятника, переповідала спогади митця, котрі відомі загалом як публікація «З таборового зошита». З особливим інтересом слухали студенти про ініціативу багатьох прогресивних діячів світової спільноти – висунення Стуса на здобуття Нобелівської премії з літератури. Читачам

презентували епізоди з кінострічок «Нескорені» та «Заборонений», в яких звучать слова, що ілюструють громадянську позицію Стуса.

Відбулась зустріч з вінницькою письменницею, видавцем Вікторією Гранецькою. Молода письменниця представила присутнім книги свого чоловіка та співзасновника видавництва «Дім Химер», що у м. Вінниця Влада Сорда. Вікторія Гранецька стала справжнім відкриттям для хмельничан і як цікавий автор, і як видавець химерної літератури.

До дня пам'яті Героїв Крут проведено день пам'яті на базі ліцею № 15. Розповідь про Крути супроводжувалась переглядом документальних фільмів з серії «Невідома Україна. Бій під Крутами» та трейлеру художнього фільму Олексія Шапарева «Крути 1918. Захист», який є посвятою героям і має багато паралелей із сьогоденням. Зацікавила читачів віртуальна відеоподорож меморіальним комплексом «Пам'яті Героїв Крут» – унікальним музеєм, експонати якого відтворюють героїчну подію української військової історії.

Хмельницька обласна бібліотека для дітей ім. Т.Г. Шевченка

Пройшла акція-застереження «Стоп – булінг». Як не стати жертвою цькування та протидіяти булінгу? Як правильно реагувати? До кого звертатися за допомогою? На ці та інші питання школярі отримували фахову відповідь від представника відділу ювенальної превенції Управління превентивної діяльності ГУНП в Хмельницькій області Марії Баранюк. Практичні та тренінгові вправи, тестові завдання, рекомендації та індивідуальні консультації допоможуть дітям усвідомити до яких наслідків можуть призвести їхні необдумані вчинки та дії.

Відбулася презентація книги Ніни Шмурікової-Гаврилюк «Чарівний ключик – абетка». Поетеса ділилася секретами щодо написання книг для дітей, давала поради діткам та зауважила на важливості вивчення абетки. Дітвора декламувала віршики із книги поетеси.

Відбулося відкриття виставки ікон Анатолія Козака. Учні Хмельницької дитячої школи образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва з захопленням переглядали роботи, серед яких «Богоматір Почаївська», «Народження Ісуса Христа», «Радість всіх радощів». Автор розповідав про те, як заняття різьбою по дереву допомогло йому відновитися після важкої хвороби, які інструменти він використовує, скільки часу іде на виконання одного твору. Діти не лише мали можливість переглянути витвори митця, а й взяти участь у майстер-класі.

До 90-річчя від дня народження дитячого письменника Всеволода Нестайка дитячі бібліотеки Хмельниччини долучилися до обласного читацького марафону «Сонячний Нестайко». Діти віртуально мандрували сторінками життя письменника, побували у його школі, переглядали слайд-презентації «Неповторна країна дитинства», брали участь у вікторинах.

Театрально-концертне життя

У Хмельницькому академічному музично-драматичному театрі ім. М. Старицького відбулася церемонія вшанування пам'яті загиблих героїв в російсько-українській війні. Захід ініційовано військово-цивільною спілкою «Бойове

братерство», управлінням культури, національностей, релігій та туризму облдержадміністрації за підтримки Центру допомоги учасникам АТО в Хмельницькій області та ВГО «Ветеранське братство». Під час проведення церемонії вшанували пам'ять загиблих героїв, дітям загиблих героїв вручили почесну відзнаку – медальйон-оберіг «Батьківське серце».

У Хмельницькому міському будинку культури пройшла пластично-музична вистава «Історії з коробки» народного аматорського театру «Дзеркало». Вистава репрезентувала місто Хмельницький на багатьох Всеукраїнських театральних фестивалях та Міжнародних театральних форумах в Литві, Латвії, Чорногорії та Бельгії.

Концертна діяльність

У Хмельницькій обласній філармонії проведено:

- музичну феєрію «BUDAPEST SHOW» за участю солістів Будапештської опери Флоріани Заматоцкі (сопрано), Гіперт Бела Турпінскі (тенор) у супроводі Хмельницького Академічного симфонічного оркестру та шоу-балету. Диригент – Олександр Драган;

- концерт «Titans of music: Георг Фрідріх Гендель» до 335-річчя від дня народження композитора Фрідріха Генделя у виконанні Камерного оркестру Хмельницької обласної філармонії. Диригент – заслужений артист України Сергій Рабійчук.

Музейна справа

До 100-річчя Української революції 1917 – 1921 років у **Хмельницькому обласному краєзнавчому музеї** експонувалася виставка «Українське військо: 1917 – 1921», яка розроблена Українським інститутом Національної пам'яті та присвячена збройним формаціям доби Української революції, представлена на банерах, де в стислій та популярній формі розповідається про зародження Українського війська та його організацію, легендарних командирів, роди військ, однострої та відзнаки, зброю, найвизначніші військові формації та бойові операції 1917 – 1921 років, вшанування пам'яті і відновлення мілітарних традицій нині.

З нагоди новорічно-різдвяних свят у музеї відбулася квест-програма «Як сніжинки музей прикрашали» за участю вихованців ДНЗ № 49. Діти поринули у чарівний світ, створений творчою уявою та фантазіями наукових співробітників, взяли участь у пошуках сніжинок, що заховалися серед експонатів та ознайомилися з цікавими історіями з музейної скарбнички і відчули себе у ролі шукачів новорічних скарбів.

У **Хмельницькому обласному художньому музеї** з 5 грудня 2019 року по 7 лютого 2020 року діяла виставка «Свято в класичному стилі». Створивши атмосферний інтер'єр староміської квартири та заміської садиби того періоду, відвідувачі потрапляли в простір, де виникає унікальна можливість відчути стародавні часи та людей, які жили, працювали, святкували, творили, кохали 140-120 років тому. В експозиції представлені живописні твори легендарних митців, серед яких епічний «шукач сонячного світла» Володимир Орловський (1842-1914),

прогресивний член Товариства передвижників Володимир Маковський (1846-1920), тонкий колорист Сергій Світославський (1857-1931), майстер психологічного портрету Андроник Лазарчук (1870-1934), вишуканий український імпресіоніст Микола Бурачек (1871-1942), потужний митець і педагог європейського масштабу Олександр Мурашко (1875-1919), славетний подолянин Георгій Верейський (1886-1962), а також графіка хрестоматійно відомих Леона Бакста (1866-1924), Валентина Серова (1865-1911), Івана Шишкіна (1832-1898).

З 12 грудня 2019 року по 01 лютого 2020 року до 20-річчя обласного мистецького конкурсу імені Людмили та Миколи Мазурів діяла виставка «Подільська палітра», де були представлені роботи, що беруть участь в обласному мистецькому конкурсі імені Людмили та Миколи Мазурів та експонувалася виставка робіт лауреатів попередніх років.

2020 рік – «Рік кольору» в музейній галереї «квАРТи́ра». З цієї нагоди у музеї буде експонуватися серія виставок «Всі відтінки...», яка присвячена шести кольорам та їх відтінкам, що акцентують увагу на властивостях кольору та демонструють розмаїття колекцій музею. Перша виставка «Всі відтінки... Чорний» буде експонуватися з 23 січня по 1 березня.

У Хмельницькому обласному літературному музеї пройшла презентація книги члена Національної спілки письменників України Василя Горбатюка «Вигнані з Раю» для учнів Хмельницького спеціалізованого ліцею-інтернату поглибленої підготовки в галузі науки та членів Національної спілки письменників України, Хмельницького обласного осередку Спілки поляків України, працівників бібліотек та шанувальників письменника.

Книговидання

В рамках міської Програми підтримки книговидання місцевих авторів та популяризації української книги у місті Хмельницькому на 2018 – 2020 роки «Читай українською» видано:

– краєзнавчий образотворчий альбом «Живопис голкою Ніни Гончарук». Видання представляє творчий доробок заслуженої майстрині народної творчості України, володарки титулу «Золота голка України» Ніни Іванівни Гончарук, яка відома не тільки у рідному Хмельницькому, а й по всій Україні. Переважна його частина – це кольорові репродукції картин авторки та фото, котрі розповідають про її творчу та виставкову діяльність;

– збірку поезії «Ближні обрії» Михайла Цимбалюка. Це доробок декількох років автора і відображає новий рівень узагальнень. У збірці поєдналося – прониклива лірика любові до України, інтимна лірика, а також поетичні роздуми про роль митця і його працю;

– довідково-бібліографічний покажчик «Яків Гальчевський – Орел – Герой – Повстанець», присвячений 125-річчю від дня народження Якова Васильовича Гальчевського – військового діяча, учасника повстанського руху в Україні, громадського діяча, вчителя, письменника.